

Inhoudsopgave

Voorwoord	7	Overige bevolkingsgroepen	74
		Joden	74
		Chinezen	77
ACHTERGRONDEN	9	Libanezen	79
Reizen naar en in Suriname	9	Boeroes	80
Reizen naar Suriname	9	Fortuinzoekers	81
Formaliteiten	9	Planten en dieren	82
Vervoer	10	Planten	82
Reizen in Suriname	14	<i>Eetbaar</i>	83
De natuurlijke omgeving	21	<i>Bruikbaar</i>	84
Ligging	21	<i>Medicinaal</i>	85
Klimaat	23	Dieren	86
Landschap	24	Insecten	87
Geschiedenis	27	Vogels	88
Kolonisatie	27	Zoogdieren	90
De slaven	29	Vissen	92
De marrons	29	Slangen en kaaimannen	92
Afschaffing slavernij	30		
<i>Miss Alida</i>	31	PRAKTISCHE INFORMATIE	97
Immigratie	31	Communicatie	97
Groeiend zelfbewustzijn	32	Elektriciteit	97
Middelen van bestaan	33	Eten en drinken	98
De onafhankelijkheid	34	Feestdagen	101
De staatsgreep	35	Fotograferen	103
Herstel van de democratie	35	Gehandicapten	103
Suriname nu	36	Geldzaken	103
Economie door de jaren heen	38	Gezondheid	104
De zwarte markt en de EA-handel	38	Homoseksualiteit	105
Structureel Aanpassingsprogramma	39	Kinderen	105
Bauxiet	39	Kunst	106
Bureaucratie	40	Literatuur	106
Politiek	41	<i>Anansi</i>	107
Bestuurlijke indeling	41	Media	109
Kopstukken van de Surinaamse politiek	41	Muziek	110
Bevolkingsgroepen	45	Omgangsvormen	111
Inheemsen	45	Paklijst	114
Marrons	51	Prostitutie	115
Creolen	59	Reisprogramma	115
Hindostanen	65	Reistijd	116
Javanen	70	Taal	117

Inhoudsopgave

Tijd	119	Rond Paramaribo	155
Vlag	119	Richting zuid	155
Volkslied	119	Het Pad van Wanica	155
Voorpret	120	Lelydorp	155
Vrouw	120	Onverwacht	157
Wapen	120	Bersaba en Republiek	158
		Zanderij I	158
		Colakreek	160
BEZIENSWAARDIGHEDEN	121	Kinderboerderij De Vier Kinderen	160
Paramaribo	121	Marinalex	160
Geschiedenis	122	Carolinakreek	160
Architectuur	123	Santigron	161
Stadswandeling	125	De 'Highway'	163
Fort Zeelandia	125	Domburg	163
<i>Alias</i>	125	<i>Suriprofs</i>	164
Onafhankelijkheidsplein	128	Laarwijk	164
De Waterkant	130	Waterland	165
Centrale Markt	131	White Beach	165
Winkelen	132	Paranam	165
Grote Stadskerk	133	Onverdacht	166
Maagdenstraat	133	De Afobakaweg	166
Spanhoek	133	Overbridge	166
Kerkplein	133	Powaka	167
Keizerstraat	134	Jodensavanna	167
Oranjetuin	134	Blakawatra	168
Cultuurtuin	134	Richting noord	169
Henck Arronstraat	136	Braamspunt en Pomona	169
Palmentuin	136	Fort Nieuw Amsterdam	171
De buitenwijken	138		
Paramaribo-Noord	138	Naar het oosten	175
Combé	140	Commewijne	175
Blauwgrond	140	De plantages	176
Leonsberg	141	Peperpot	176
Paramaribo-Zuid	141	Tamanredjo	181
Beekhuizen	142	Alkmaar en Spieringshoek	181
Latour	142	Zorgvlied en Ellen	182
Livorno	142	Mariënborg	182
Pontbuiten	143	Rust en Werk	183
Paramaribo-West	143	Frederiksdorp	184
Praktische informatie Paramaribo	144	Alliance	185
		Bakkie	185

Inhoudsopgave

Naar Matapica	185	Het bos	226
Matapica	187	Wandelen	226
Het Cottica-gebied	187	Omgeving Brownsberg	226
Geschiedenis, Fort Boekoe en		Babunhol	226
Moi Wana	187	Ston Island	226
<i>De schildpadden</i>	188	Afobaka	227
Wan Ati	190	Brokopondomeer	228
Tamarin	190	Tukunari-eiland	228
Marowijne	191	Tonka- en Paradise-eiland	230
Mungo	191	Matu Island	230
Albina	192	Brokopondo en Brownsberg	230
Galibi	193	Victoria	231
Frans-Guyana	195	Berg en Dal	231
Saint-Laurent-du-Maroni	195	Nieuw Kofikamp	231
Cayenne	199	Bakaa Boto	232
		Dantabai	232
Naar het westen	205	Boven-Suriname	232
Saramacca	205	Jaw Jaw en Isadou	233
Weg naar Zee	205	Gunsi	233
Groningen	207	Anaula Nature Resort	233
De Coppenamebrug	207	Kininipaati	233
Coronie	208	Menimi	233
Ontstaan van een kokoscultuur	209	Pikin Slee	234
De dorpen van Coronie	209	Danpaati River Lodge	234
Totness	210	Pingpe	235
Friendship en Burnside	211	Kumalu-eiland	235
Salem	211	Awarradam	236
Nickerie	211	Kosindo	236
Ontstaan van een rijstcultuur	212	De Marowijne	236
Wageningen	213	Bigiston	237
Groot Henar	213	Arminavallen	237
Nieuw-Nickerie	214	De Paramaka	238
Praktische informatie Nieuw-		Langatabbetje	241
Nickerie	217	Grankreek en Lokaloka	241
Guyana	218	Stoelmanseiland	241
Springlands	219	De Tapanahony	242
		Drietabbetje	243
Het binnenland	221	Palumeu	243
Vorbereidingen	221	Kasikasima	244
Bagage	222	De Coppename	245
De Brownsberg	223	Raleighvallen en Voltzberg	247

Inhoudsopgave

Fungu-eiland	247	OPGENOMEN KAARTEN	
De Voltzberg	249	Suriname, ligging	8
De Tafelberg	250	Suriname, overzichtskaart	10-11
Eilerts de Haan	250	Afstandstabel	17
De Blanche-Marievallen	251	Paramaribo, centrum	121
Apura	252	Paramaribo-Buitenwijken	139
Kabalebo	253	Noord-Suriname	156-157
Kwamalasamutu	253	18e-eeuwse plantages	178-179
		Cayenne	200-201
Over de auteur	255	Nieuw-Nickerie	214
Register	256	Brokopondo Stuwmeer	229
		Het Raleighvallen/Voltzberg natuureservaat	248

worden. Tegenwoordig groeit de waardering voor de piai weer en wijzen westerse medici met regelmaat naar het bos als oplossing voor totnogtoe ongeneeslijke ziekten. In de jaren zestig van de twintigste eeuw brachten een Amerikaans zendingsgenootschap, de West-Indies Mission, en de Medische Zending Suriname de leer van Christus naar het binnenland. Over het algemeen waren de inheemsen inschikkelijk en gaven Jezus een plaats tussen hun aanzienlijke reeks van goden en geesten.

Zending Leavitt schreef in die tijd: 'De Akurio's waren opvallend blank van huid, waarschijnlijk omdat ze altijd onder de bomen zitten, weinig zon zien en ook weinig water waarschijnlijk. Ze eten vis, vlees, honing en het hart van wilde palmbomen. We willen hen iets over landbouw leren zodat ze minder nomadisch worden en beter bereikbaar. Verder willen we hen hun eigen taal leren lezen en schrijven, zoals we dat bij de beide andere stammen doen, en hen dan uit de bijbel leren. We hebben vijf christen-Trio's bij hen gelaten na het eerste contact om voorbereidingen te treffen! Maar dat viel tegen. Langzaam maar zeker ontstaat er evenwel toch wat toenadering en de komende jaren zullen leren of onze rijksgenoten de Akurio's het stenen tijdperk vaarwel willen zeggen en de beschaving de hand willen reiken.'

Gewoonten en gebruiken

De beschaving waar zending Leavitt over sprak, heeft er ook voor gezorgd dat traditionele gewoonten en gebruiken langzaam afnemen. Rituelen die nog wel worden uitgevoerd, hebben betrekking op de geboorte, het huwelijk en de dood.

Tijdens de bevalling en na de geboorte moet de vader alle handelingen nalaten die nadelig kunnen zijn voor het kind. Terwijl de vrouw

barensweeën doorstaat, ligt de man in zijn hangmat om zeker te zijn dat het pasgeboren kind geen schade ondervindt van iets wat hij onderneemt. Ook na de geboorte houdt de vader het kraambed en vermijdt aanraking met scherpe voorwerpen. De moeder is dan al weer aan het werk op het land.

Om volwassen te worden ondergaan de kinderen een initiatie, waarna ze rijp zijn voor het huwelijk. Als een meisje haar eerste menstruatie krijgt, moet ze een week in afzondering leven en ervoor zorgen dat ze er voor kwade bos- en watergeesten onaantrekkelijk uitziet. Daarna vindt er een initiatierite plaats. Het meisje moet een brandend stuk katoen van de ene hand in de andere werpen en vervolgens de handen in een kom met mieren leggen. De pijnen moeten haar voorbereiden op een hard en vlijtig leven. De jongens ondergaan een wespentest, de marake. De overgang van jongen naar man gebeurt tijdens een dagenlang feest. Als de jongens lichamelijk uitgeput zijn door een nacht continu dansen wordt een groot aantal wespen in een gevlochten matje langs hun lichamen gestreken. De mat heeft de vorm van een dier dat bekend staat om zijn moed en kracht. Wanneer de jongens zijn bijgekomen van hun pijnen is het de bedoeling dat zij deze eigenschappen hebben overgenomen. De marake vindt echter in Suriname nauwelijks nog plaats. Een enkele keer wonen jongeren die zich nog betrokken voelen bij het ritueel een marake bij aan de Franse kant van de Marowijnrivier.

Na de afsluiting van de kinderjaren is men volwassen genoeg voor het huwelijk. Het huwelijk wordt door beide ouderparen besloten. Bij de Karaïben heeft het meisje nog iets in te brengen. Zij kan weigeren voedsel van haar toekomstige echtgenoot aan te nemen en daarmee is het huwelijk van de

Sjamanen zijn belangrijke natuurgenezers onder inheemsen. Hun kennis wordt van generatie op generatie overgedragen

baan. Na het huwelijk wordt zonder overig ceremonieel een hut betrokken in de buurt van de ouders van het meisje. De Trio trouwen binnen de familie. Dit bevordert de groepsband en vormt zo een kordon tegen kwade geesten, die ziekten of dood kunnen veroorzaken.

Mochten de boze geesten toch greep krijgen op een dorpsgenoot, en dit met dodelijke afloop, dan wordt de ongelukkige in zijn hut met zijn benen naar het oosten gelegd: om te kunnen voortbestaan moet de menselijke ziel richting oost het lichaam verlaten. Op de sterfdag wordt er uren om het lijk gezongen en gedanst. De volgende dag wordt de hut ingericht als graf en de dode daar achtergelaten. Maar tegenwoordig vindt men ook steeds vaker de weg naar de christelijke begraafplaats.

Het mag duidelijk zijn dat veel van de tradi-

tionele cultuur aan het verdwijnen is. Golfplaten hebben de plaats ingenomen van de oorspronkelijke daken van pinabladeren, en spijkerbroeken vervangen de lendoeken. Maar onder de inheemse jongeren is er gelijktijdig een ontwikkeling te bespeuren tot behoud van de eigen cultuur en identiteit en klinkt de roep om eigendomsrecht van hun gronden.

MARRONS

Marron is een benaming voor slaven die van de plantages weglieden. De term is afgeleid van het Spaanse *cimarron*, een benaming voor ontsnapt vee. Marrons met wie het gouvernement vrede had gesloten, kregen als beloning de toen vriendelijkere naam *bosnegers* toebedeeld. In de jaren zestig van de twintigste eeuw werd ook het woord *neger* denigrerend gevonden en kwam de term

Praktische informatie

COMMUNICATIE

Telefoon

Het telefoonverkeer in Suriname is voornamelijk in handen van Telesur (Telecommunicatiebedrijf Suriname). Huistelefoonnummers binnen Paramaribo bestaan uit zes cijfers en beginnen doorgaans met een vier. Voor een verbinding met de districten moet er eerst een nul worden gedraaid.

In delen van het binnenland heeft ook de grootste buitenlandse aanbieder van mobiele telefonie, Digicel, zendmasten geplaatst, waardoor mobiel bellen er mogelijk is geworden.

Wat in Nederland een mobieltje heet, is in Suriname een cellulair. Cellulair bellen kan met vooraf gekochte kaarten, die te koop zijn bij de kantoren van de telefoonbedrijven en bij de meeste supermarkten en cambio's. Surinaamse SIM-kaarten zijn bij de diverse providers verkrijgbaar.

De internationale toegangscode voor Suriname is: (00) 597.

Voor telefonische inlichtingen: toets 108

Telesur, Telecommunicatiebedrijf Suriname, Heiligenweg 1, Paramaribo, ☎ 47 3944/474242, e-mail: telesur@sr.net. Openingstijden van de loketten: ma. t/m vrij. 7 tot 19 uur. Of in de wijken (ma. t/m vrij. 7 tot 22 uur): Zonnebloemstraat 50, ☎ 494555 (Zorg en Hoop), Jozef Israëlstraat/hoek Kristalstraat, ☎ 50168 (Paramaribo-Noord).

E-mail en internet

In Suriname is de bandbreedte nog lang niet toereikend. Laat u dus vanuit Nederland geen grote bestanden of enorme hoeveelheden familiefoto's per mail toesturen. De internetverbinding van Telesur kan op piekuren overbelast zijn. Suriname's particuliere

provider CQ-link probeert staatsbedrijf Telesur het hoofd te bieden: CQ-link, Verlengde Gemeenlandsweg 151, ☎ 433932.

'Internet walk-ins' spelen in op een groeiende behoefte. Mail en browse vooral in de, op het net, rustige ochtenduren.

Wireless internetten kan onder meer bij het populaire terras 't Vat aan de Kleine Waterstraat.

Diverse hotels en eet- en drinkgelegenheden beschikken over gratis wifi hotspots.

Post

Internationaal postverkeer is gemiddeld binnen 10 dagen op de plaats van bestemming. Dat wil zeggen als er geen problemen zijn met het luchtverkeer of de distributie. Veel Surinamers geven er de voorkeur aan hun brieven mee te geven aan passagiers met bestemming Nederland. Controleer tevoren de inhoud van brieven en pakketjes waarvoor u eventueel postbode gaat spelen, zodat u niet bij de douane op Schiphol voor verrassingen komt te staan.

Postzegels zijn niet altijd verkrijgbaar. In geval van postzegelschaarste krijgt uw brief van de lokettiste een frankeerstempel.

Het hoofdpостkantoor Surpost op het Kerkplein 1, Paramaribo, ☎ 477524, is geopend van ma. t/m do. 7.15 tot 14.00 uur, vr. 7.15 tot 13.30 uur.

Uw eventuele overschot aan ruimbagage kunt u via een pakkettendienst per boot of vliegtuig naar Nederland terugsturen, of omgekeerd: naar Suriname vooruit sturen. Surpost beschikt over een pakkettenservice.

ELEKTRICITEIT

Net als in Amerika kent Suriname een voltagte van 110/127 volt en 60 hertz. Dames

een meute toeristen in ganzenpas over een bospad komt te lopen. De belangstelling voor het ecotoerisme, zoals het natuurtoerisme in Suriname wordt genoemd, is voorsnog beperkt. Surinamers zelf gaan zelden 'op tour'. Dat heeft veel te maken met het prijspeil dat een vakantie in eigen land voor de gemiddelde Surinamer bij voorbaat uitsluit.

BAGAGE

Vijf kilo is het toegestane gewicht in het vliegtuigje naar het binnenland en dat is niet veel. Ook in de smalle korjaal kunt u weinig kwijt. Neem in ieder geval gemakkelijke schoenen mee, die snel drogen als ze nat worden en badslippers voor rond het kamp. In de onoverdekte boot kan een petje uitkomst bieden tegen de zon. Een lange broek

Saramakaanse botenbouwers te Botopasi.

en iets met lange mouwen helpen tegen zon, muskieten en kou, want zelfs een tropenacht kan kil aanvoelen. Badkleding is gewenst, maar ook regenkleding (vooral in de regentijd). Handig is een kleine reisapotheek met tenminste malariatabletten (indien u een besmet gebied bezoekt), betadine, pleisters, zonnebrandcrème en muggenmelk. Praktisch zijn verder een zaklantaarn (met reservebatterijen), een zakmes en een aansteker, in het binnenland is weinig tot niets

te koop. Een boek is prettig, voor als het groene uitzicht of het gezelschap gaat vervelen. Een hangmat om in te luieren of om in te slapen kunt u kopen in de Saramaccastraat in Paramaribo. U kunt uw bagage het beste verpakken in een waterdichte plastic zak, die u dan in uw reistas doet. Zo zijn uw spullen (camera) beschermd tegen regen of opspattend rivierwater.

DE BROWNSBERG

Op 112 kilometer ten zuiden van Paramaribo ligt het Brownsberg natuurpark. Brownsberg is een vrij gemakkelijk bereikbare bestemming. Op het ruim 500 meter hoge Mazaroniplateau beheert Stichting Natuurbehoud Suriname (Stinasu) een aantal logeergebouwen. Wandelpaden en wegwijzers voeren u langs de hellingen van de berg naar watervalletjes en uitkijkposten. Het uitzicht vanaf het plateau over het Brokopondostuwmeer en de uitgestrekte groene jungle is ronduit schitterend.

Voor veel Surinamers is de Brownsberg de eerste kennismaking met het binnenland. Menig stadskind heeft ooit als scholier deelgenomen aan een educatieve werkweek in het natuurpark. Bovendien heeft de muskietloze koele temperatuur op de top van de berg een extra aantrekkingskracht op de kustbewoners. Een verblijf in het natuurpark is gericht op natuur, niet op cultuur. Bosbewoonsters die in een kreek de vaat staan te doen, treft u er niet aan. Mocht u uitgekeken raken op de 6000 hectaren flora en fauna, dan kunt u de Brownsberg gebruiken als basis voor excursies in de omgeving. De indrukwekkende Afobakadam en de dorpen aan de Boven-Surinamerivier zijn beslist een bezoek waard.

